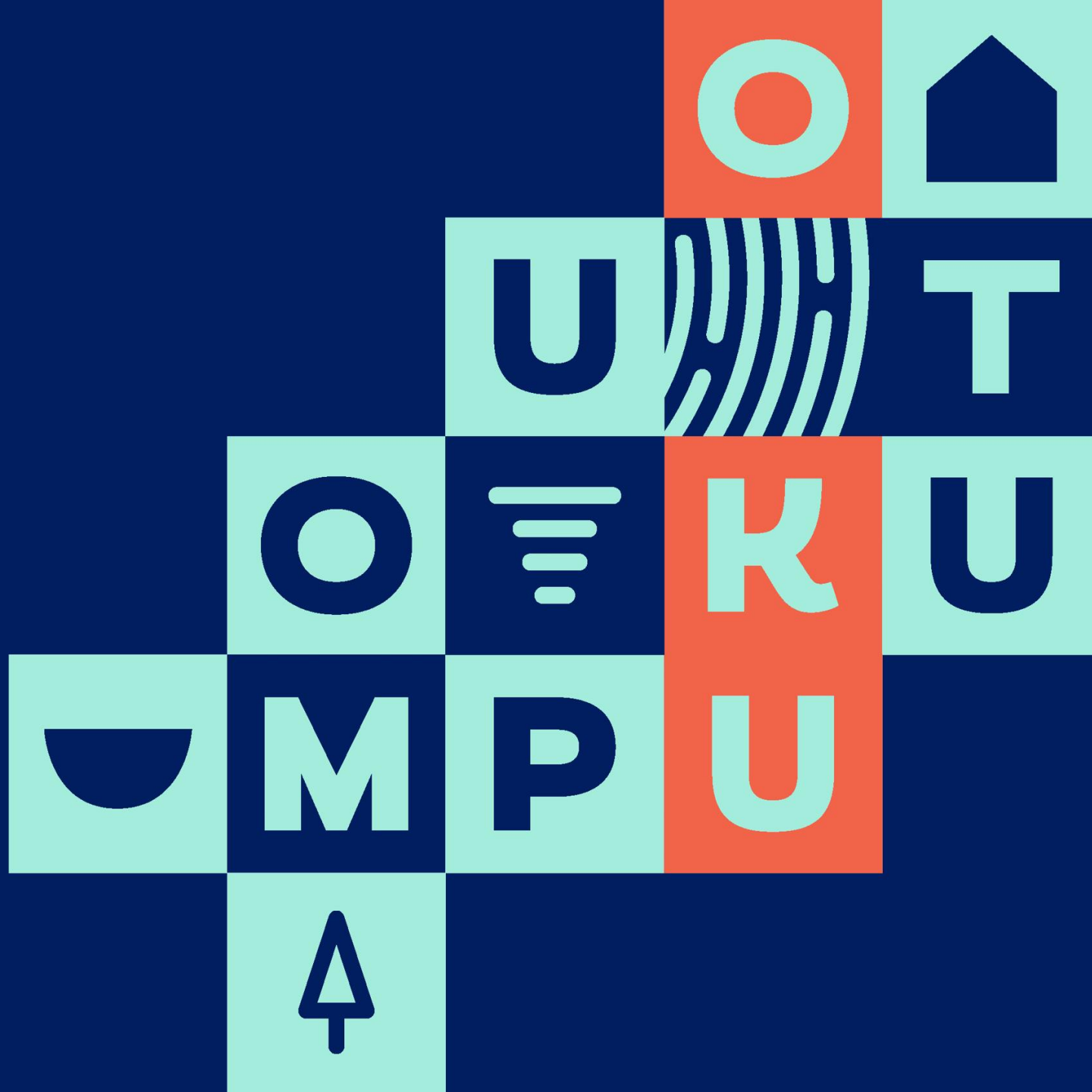

Osallisuus, hyvinvointi ja elinvoima – Menestyvä kunta tehdään yhdessä

Kuntademokratiaverkoston tapaaminen 10.3.2020

Kehitysjohtaja Jukka-Pekka Lätti
Twitter @JP_Latti
Outokummun kaupunki

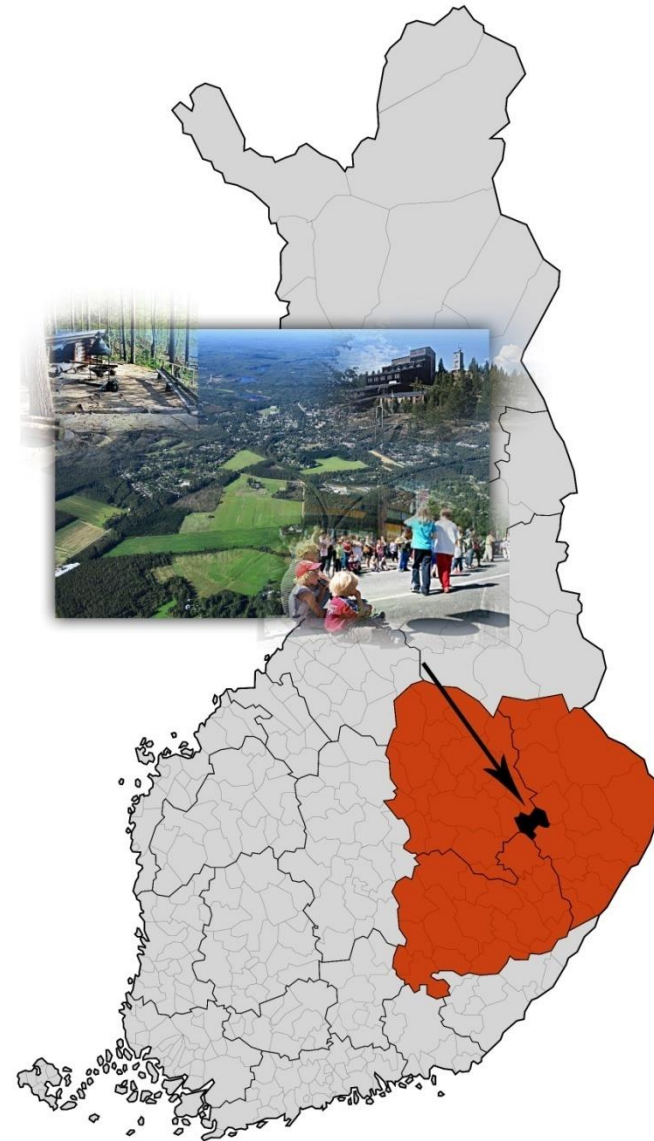
Elävä, vauras, vireä ja monimuotoinen,
tunnettu ja historialtaan ainutlaatuinen kaupunki
Itä-Suomen sydämessä

OUTOKUMPU

Outokummun perustiedot

- Väestö 6 679 hlöä (ennakkotieto 1/2020)
- Tuloveroprosentti 21,75
- Työpaikkaomavaraisuusprosentti > 100 %
- Teollisia työpaikkoja noin 1000
- Työttömyysprosentti 15,6

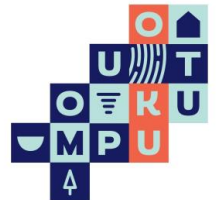
(P-K:n keskiarvo 13,8 %, tilasto 1/2020)

Hyvinvointi syntyy yhteistoiminnassa

Missä mennään?

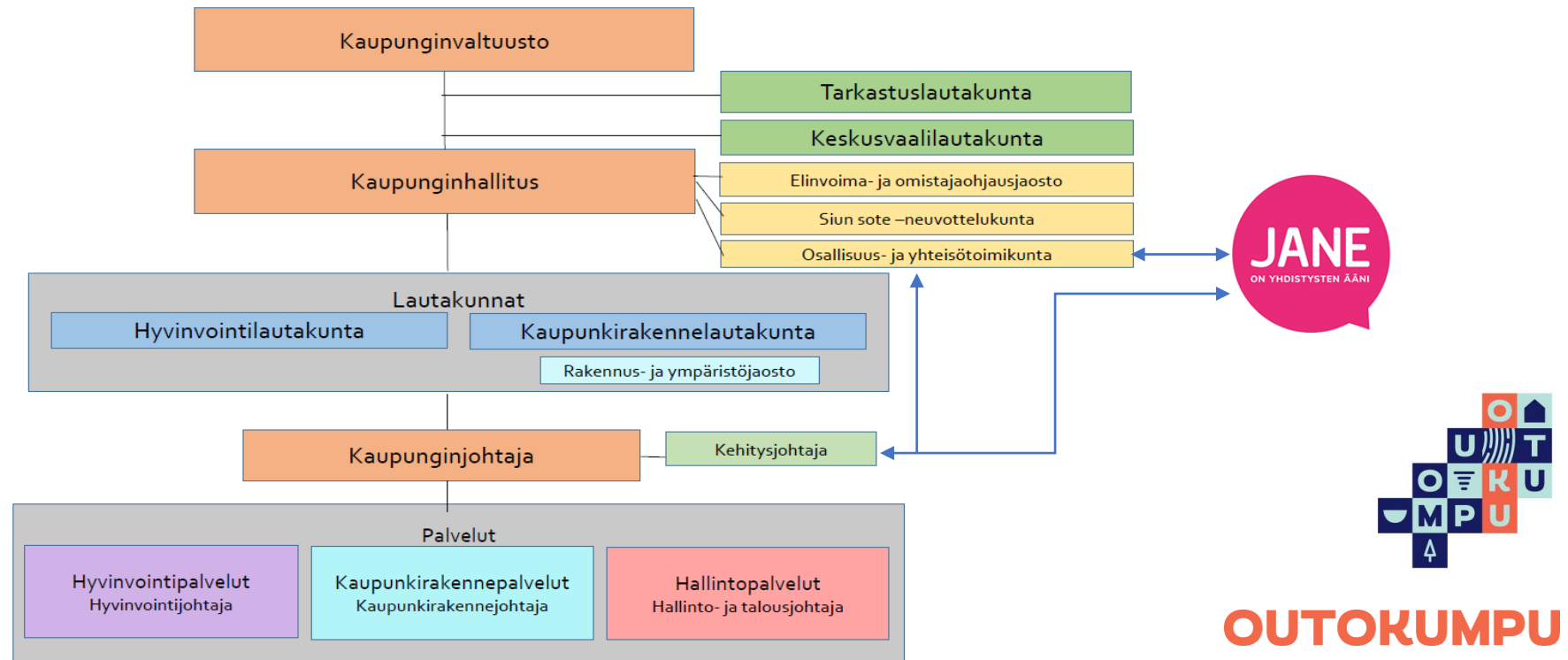
- Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen on kunnan ydintehtävä:
Kuntalaki 410/2015 1 §: *"Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla."*
- Kuntalaisten hyvinvointi on kirjattu Outokummun kaupungin konsernistrategian pääteemaksi => Kaupungin jokaisen työntekijän tehtävä
- Hyvinvointikertomus toimii tiedolla johtamisen ja päätöksenteon välineenä
- Vuosittainen HVS integroitu talousarvioon ensimmäistä kertaa v. 2018
- Evaamista harjoitellaan
- Yhteistyötä ja vuoropuhelua kolmannen sektorin kanssa on kehitetty ja syvennetty määrätietoisesti => Tavoitteena aidot hyvinvointikumppanuudet
- Kaupunginjohtajan johtoryhmä (5 hlö) toimii hyvinvointiryhmänä, ja kehitysjohtaja hyvinvointikoordinaattorina (oto)

Kaupunki-järjestö-yhteistyö Outokummussa

- Kaupungin hallinto-organisaatiossa toimii kaupunginhallituksen alainen osallisuus- ja yhteisötoimikunta (vaikuttamistoimielin), jossa paikallisten järjestöjen yhteistoimijalla OkuJanella on nimetty edustajansa; järjestökentän verkostomainen linkitys päätöksentekoon.
- Toimikunnan muut jäsenet ovat KH:n edustaja (pj.), lautakuntien edustajat sekä nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston ja seniorineuvoston edustajat. Sihteerinä toimii kaupungin kehitysjohtaja (hyvinvointikoordinaattori oto).

OUTOKUMMUN KAUPUNGIN ORGANISAATIOKAAVIO 1.6.2017 ALKAEN

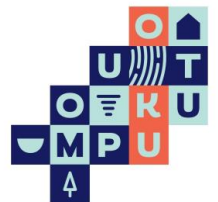
Hyvinvointi syntyy yhteistoiminnassa

Erityisiä hyvinvoinnin kipupisteitä ja ongelmia Outokummussa

- Työttömyys (erityisesti pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys)
- Päihteiden liikkakäyttö
- Ylisukupolvinen syrjäytyminen ja huono-osaisuus

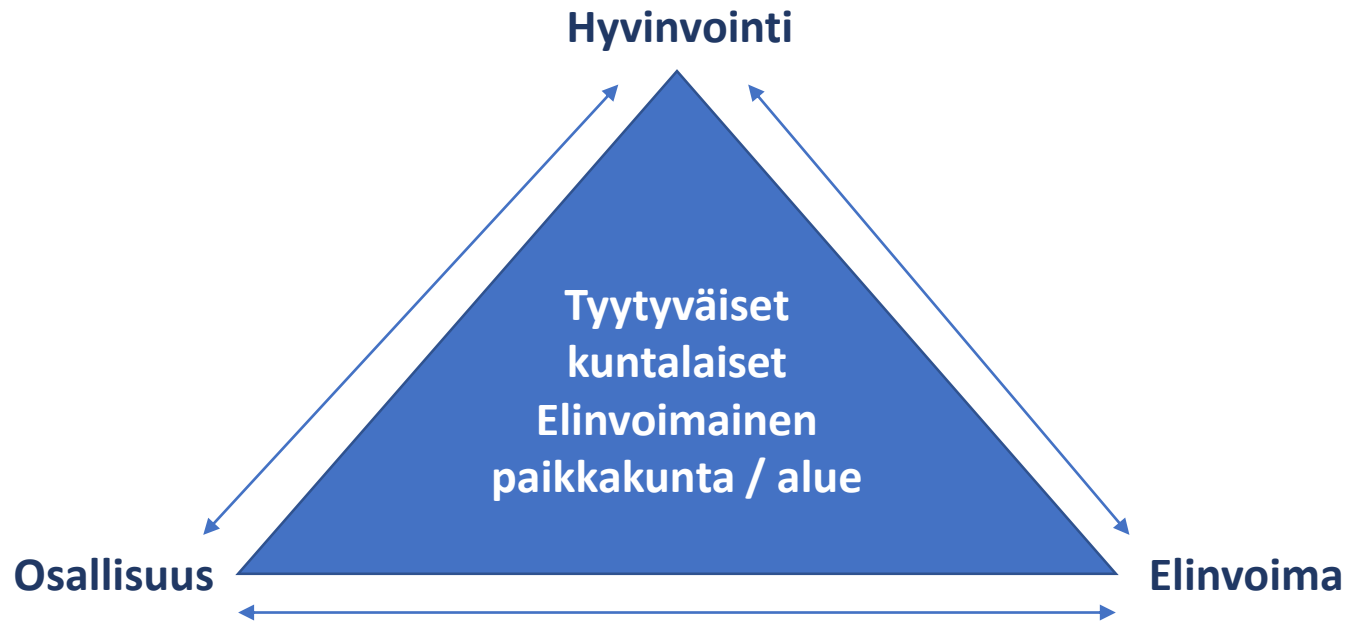
➡ 30 vuoden takaisen rakennemuutoksen "arvet" näkyvät paikkakunnalla edelleen

Näihin sekä alueellisiin, kansallisiin ja yleiseurooppalaisiin haasteisiin (mm. syrjäytyminen, demografinen muutos, hyvinvointierojen kasvu) voidaan vastata vain yhdessä.

OUTOKUMPU

Hyvinvointi–osallisuus–elinvoima-“triangeli”

- Monin paikoin symbioottisia elementtejä; vahvistamalla yhtä vahvistaa kaikkia, mutta on epärealistista olettaa, että mikään organisaatio pystyisi vastaamaan yksin yhdestä, saati kaikista
- Onnistuminen edellyttää siis vahvaa, sektorirajat ylittävää kumppanuutta (kunta, järjestöt, yritykset/elinkeinoelämä, oppilaitokset, viranomaiset jne.), jaettua tahtoa, ihmisläheisyyttä sekä uudenlaista asiakaslähtöisyyttä – sekä, tietysti, luottamusta
- Huom. kunnan laaja-alainen rooli; erityisesti ihmisyhteisö, mahdollistaja, kehittäjäkumppani
➡ monialainen palveluorganisaatio, joka näkyy päivittäin ihmisten arjessa

Hyvinvointi syntyy yhteistoiminnassa

- Järjestöillä ja yhdistyksillä on ratkaisevan tärkeä rooli kaupunkilaisten hyvinvoinnin sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämisessä: sosiaalisen koheesion avaintoimijat.
 - Outokummussa toimii n. 200 kolmannen sektorin järjestöä/yhdistystä, joista suurimpia sosiaali- ja terveysalan yhdistykset ja paikallisjärjestöt
 - Kaupungin puolelta järjestöyhteistyöstä ja -kumppanuuksien kehittämisestä on kirjaukset:
 - Konsernistrategiassa
 - Hyvinvointikertomuksessa
 - Talousarviossa
 - Viestintäsuunnitelmassa
 - Lisäksi on valmisteilla erillinen järjestöyhteistyön ohje sekä mm. kaupungin yhteismarkkinointiprojekti kolmannen sektorin organisaatioiden kanssa
- ⇒ Monitasoinen yhteistyö ja verkostomaiset, uudet toimintamuodot korostuvat
- ⇒ Luottamus on avainsana

Kaupunki-järjestö-yhteistoiminta Outokummussa

Esimerkkejä kaupunki-järjestö-yhteistyön ja -hyvinvointikumppanuuksien muodoista Outokummussa:

- Monenlaiset yleisötapahtumat, mm. Osallisuusviikko, Outokummun kesäasukasilta, Okufest-kaupunkifestivaali, Maakuntapäivä, Uusien outokumpulaisten tervetuloilaisuus, Harrastemessut, tienvarsien siivoustalkoot jne. jne.
- Järjestöfoorumit sekä infotilaisuudet yhdistyksille (mm. Rahoitus- ja hankeilta, Järjestyksenvalvojakurssi)
- Kumppanuussopimukset ja -avustukset, erilaiset tuet
- Hankkeet: yhteishankkeet, kaupungin hankelainat (ns. puskurilainat); avustavat resurssit mm. viestinnässä
- Kaupunkikehittäminen, mm. Hyvinvointikampus
- OkuJanen ja järjestökentän lausunnot mm. uuteen konsernistrategiaan ja hyvinvointisuunnitelmaan.

=> Kaikki nämä edistävät ihmisten hyvinvointia, terveyttä ja kuntalaisosallisuutta sekä kaupungin elinvoimaa, pitovoimaa ja vetovoimaa

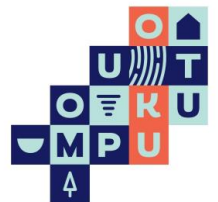

Hyvinvointi syntyy yhteistoiminnassa

Miten jatkossa?

- Sektorirajat ylittävän yhteistoiminnan ja vuorovaikutuksen kehittäminen edelleen
- Tosiasiallisen kumppanuusajattelun sisäistäminen ja juurruttaminen osaksi toimintaa ("Kumppanuuslupaus?")
- Uuden kunnan ja maakunnan rooli sekä valtiovallan toimet: hyvinvoinnin edistämisen, kansalaisyhteiskunnan merkityksen ja verkostomaisten, ketterien toimintamuotojen korostuminen
- Tukea tarvitaan kunnissa, mitä enemmän painopiste siirtyy hyte -> sote (palvelutarve)
➡ Ennaltaehkäisevien palvelujen arvon ja merkityksen tunnustaminen
- Iso kysymys: ovatko järjestöt ja yhdistykset (pohjimmiltaan kansalaisyhteiskunta) hyvinvoinnin, elinvoiman ja osallisuuden edistämisessä vain "hyödyllinen resurssi" vai tunnustetusti arvokas, ratkaisevan tärkeä voimavara?

➡ Aito kumppanuus on sekä teonsana että asennekysymys.

OUTOKUMPU

Kiitos!